

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

1923-рэ ильэсүм
гээтхалэм
къыщегъэжьаа къыдэкы

№ 134 (21147)

2016-рэ ильэс

ГҮҮБДЖ
БЭДЗЭОГЬУМ и 19

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээст

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Медалэу «Адыгейим и Щытхъузех» зыфиорэр
А. Р. Курыйжъом фэгъэшъошэгъэнэм ехыллаа

Адыгэ Республикэм ыпашхъэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр
зэрэштирилхэм ыкли ильэсүбэ хуугъэу гуетыныгъэ фырилэу
лоф зэришлэрэм афэш медалэу «Адыгейим и Щытхъузех»
зыфиорэр Курыйжъо Аслын Рэмэзан ыкъом — пшъэдэ-
кыжъеу ыхырэмкэ гүнэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу
«Кубань нефтегаз компанием» игенеральн директор фэгъэ-
шъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЬАКУЩЫНЭ Аслын

къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 15, 2016-рэ ильэс
N 91

Адыгэ Республикэм хэгъэгу клоц ыофхэм-
кэ и Министерствэ иколлегие игъекто-
тыгъэ зэхэсигъоу
тыгъуасэ илагъэм
къулыкъум 2016-рэ
ильэсүм иапэрэ
мэзих ыофу ыша-
гъэм изэфэхы-
сыжъхэр щашыгъэх,
федеральнэ
ведомствэм
зэхищэгъэ
упльэкунхэм къеухэу
афэхъугъэхэм диштэу
ятлонэрэ ильэсныкъом
пшъэрыль шъхъаа
къэуцуухэрэр
ағъэнэфагъэх.

Зэхэсигъом иофшээн хэлэ-
жьааъхэх Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэу Тхъакуущынэ Аслын,
АР-м и Къэралыгъо Совет
— Хасэм и Тхъаматэу Влади-
мир Нарожнэр, федеральнэ
инспектор шъхъаа Лышъхъу
Адам, УФ-м щынэгъончъэнэмкэ
ифедеральнэ къулыкъу и Гъэл-
рышлапэу Адыгейим щылэм ипа-
щэу Олег Селезневыр, УФ-м
и Следственне комитет рес-
публикикэмкэ испедственне Гъэ-

Гумэкыгъо шъхъаа ю къыгъе-
нэфагъэхэм ашыщых хүнкэ-
ним, цыфым ипсауныгъэ зэ-
рарышо зэрэрахыгъэм, гъэп-
цагъэ зыхэль, общественне
чыпшэхэм ыкли урамхэм ашы-
зэрэхъэгъэ бзэджэшлагъэхэм,
гъогухэм къатехъухъэрэ хуугъэ-
шлагъэхэм ахэкодагъэхэм яп-
чагъэ зэрэхъуагъэр. Мы лъэ-
ниткохэмкэ ыофшэнэр нахь
гъэлъэшыгъэн фауш хэбзэухъу-
маклохэм къафигъэптаагъ.

Зэфэхъысыжъхэм пшъэрыльхэр къакъэлъэкох

Иорышлапэ ипащэу Александр Глушенкэр, прокурорым ипшъэ-
рыльхэр зыгъэцэлэрэ Кыык Исаахыл, полиции икуулы-
хэхэр, нэмийхэри.

Иофхъабзэм АР-м и
Лышъхъэ пэублэ пасалэ къы-
шишызэ, ильэсныкъом мини-
стерствэм иофху ышлажъэм
изэфэхысыжъхэм угъэрэзэнэу
зэрэштири къыхигъэшыгъ, ашкэ
ведомствэм ипачи, къулыкъу-
хэхэм афэрэзагъ. Укыгъэ
иофхэм, тыгъоним, нэмийк бзэ-
джэшлагъэхэм япчагъэ нахь
макэ зэрэхъугъэр ведомствэм
иофшэн епхыгъэу ылтыгъагъ.

Адыгейим щылсэурэ цыф-
хэм ярэхвягъэ къэухумэ-
гъэнэр, цыф лъэпк зэфэш-
хъафхэм азыфагу иль зэгур-
ынгъэр тъэлтэгъэнэр, бзэ-
джэшлагъэу республикэм щы-
зэрэхъхэрэр нахь макэ шы-
гъэнэр ведомствэм ипшъэрыль
шъхъаа юлт. Республиком щы-
зэхашгъэ иофхъабзэм 700-м
ехъумэ полицейскэхэр ахэлэ-
жагъэх, общественне рэхъя-
гъэр ыкли щынэгъончъэнэр
къаухумагъ. Экстремизмэм
ыкли терроризмэм япхыгъэ
бзэджэшлагъэхэр тишиольыр
шагъэуэнэфагъэхэл, лъэпк ыкли

дин зэгурыонгъэ, мамырныгъэ
иль — ар зэкимэ анахь
шъхъа. Министерствэм иструк-
турэ зэхъокыныгъэу фэхъугъэ-
хэм ашыщ мыщ епхыгъэ под-
разделениекхэу наркотикхэм
хэбзэнчэу ягъэзеклон лъыл-
пээрэ отдерэр кощын ыофхэмкэ
гъэлорышлапээрэ зэрээхаша-
гъэхэр. Ахэм яшлажъэкох
республиком икъэгъэ-
лэгъонхэр джыри нахьышу
хуунхэу тыщэгугы. Санкци-
хэм, экономикэ къинигъохэм
яльхъан цыфхэм псэукэ ыкли
щэфэн амалэу ялхэр нахь
кехъихъэх, арыш, а лъэны-

къоми тынаа тедгъэтин, хэ-
кылпэхэм тяусээ тилофшэн
зэхэтшэн фад, — къыуагъ
Тхъакуущынэ Аслын.

Полицием икъулыкъушлэхэу
чанэу иоф зышлэхэрэм, гъэхъа-
гъэ зилэхэм ашыщхэм АР-м
и Лышъхъэ ирэзэнгъэ тхыль-
хэр коллегием изэхэсигъо ща-
ратыжыгъэх.

2016-рэ ильэсүм иапэрэ мэ-
зих министерствэм ышлажъэм
изэфэхысыжъхэм, пшъэрыль-
хэм къатегушиял Александэр
Речицкэр. Аш къызэриуагъэм-
кэ, мы уахътэм республикэм
бзэджэшлэгъэ 2771-рэ щызэ-
рахъягъ, блэкыгъэ ильэсүм
мыщ фэдэ иуахътэ егъэшшагъэ-
мэ, ар проценти 8-кэ нахьыб.
Бзэджэшлэгъэ хыльхэхэм ыкли
хыльхэ дэдэхэм япчагъэ про-
цент 18-кэ къыхэхъуагъ. Ана-
хъэу анаа зытырагъэтагъэр
къольхэе тын-ыхынным пшшу-
къогъэнэр ары. Экономикэм
ылъэнэкъокэ хэбзэгъэуцугъэр
гъогогу 232-рэ аукъуагъэу
ағъэунэфагъ. Гъэпцагъэ зы-
хэль бзэджэшлэгъэ 393-рэ Ады-
гейим щызэрахъягъ. Бзэджэ-
шлагъэу зэхажын альэкыгъэр
процент 72,2-рэ мэхъу. Ильэс-
ныкъом къыкъох республикэм
игъогухэм хуугъэ-шлэгъэ 225-
рэ къатехъухъягъ, гукъа нахь
мышэми, ахэм нэбгырэ 62-
рэ ахэкодагъ, нэбгырэ 253-
мэ шьобхэр атешагъэхэх
хуугъэ. Министерствэм нэбгыри
10 хагъэкыгъ, къулыкъуши б-

мэ альэныкъокэ уголовнэ
иофхэр къызэуахыгъэх.

Бзэджэшлэхэхэм япчагъэ
нахь макэ шыгъэнэир, пьогуры-
клонир щынэгъончъэнэр пшъэ-
рыль шъхъаа зэрэштири, ашкэ
къатефэрэ зэкэ ағъец-
къэнэм зэрэфхъазырхэр па-
щэм къыуагъ. Бзэджэшлэхэхэм
якъыхгъэшын ыкли ахэр къэ-
мыхъунхэм пшшорыгъэшэу иоф-
дэшлэгъэнэир, общественне рэ-
хъятныгъэр къэухумэгъэнэр,
экстремизмэм, терроризмэм,
къольхэе тын-ыхынным ап-
шүүкъогъэнэир — джары ми-
нистерствэм пшъэрыль шъхъаа
зыгъицэуцужхэу А. Речицкэм
къытэнэфагъэх.

Коллегием изэхэсигъо нэ-
ужым къыщыгүшүйгъэ Владимир
Нарожнэм республикэм
ихэбзэгъэуцухэмрэ хэбзэухъу-
мэко къулыкъуэмрэ шуагъэ
къытэу иоф зэрээдашлэр
къыхигъэшыгъ. АР-м и Пар-
ламент иштихъу тхыльхэр нэб-
гырэ заулэмэ афигъэшшошагъ.

Джащ фэдэу иофхъабзэм
къыщыгүшүйгъэшыгъ ыкли зэф-
хысыжъхэр къашыгъэхэх
хэбзэ-
ухъумэко къулыкъуэм япа-
щэмх.

АР-м и Лышъхъэ министер-
ствэм иподразделениякэ ағъ-
эпсыгъэхэм япашэу ағъэнэфа-
гъэхэм афэгушуагъ, ахэм бекэ
зэршагуухъэрэр къыхигъэшы-
зэ, гъэхъагъэхэр ашынхэу,
щытху хэлъэу япшъэрыльхэр
ағъэцэлхэу афэлъэуагъ.

Зэхэсигъом икъэхъим зиофф-
шлэнкэ къахэшыгъэ къулыкъу-
шлэхэм ведомственне тын ля-
пилхэр, щытху ыкли рэзэнгъэ
тхыльхэр афагъэшшошагъэх.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.
Сурэтхэр А. Гусевым ты-
рихъгъэх.

ШІушыным гъэпціагъэ къыхэммыкынэу...

Бэдэжшагъэхэм япчыагъэ нахь макъ шыгъэнным пае цыфхэм анахъэу анаїз зытырагъэтын фэе лъэнкъохэм заштигушынэгъэхэ зэхсыгъо мы мафхэм Урысые Народнэ фронтны ишъольыр къутамэу Адыгэ Республика щынэм щыкынагъ.

Ащ хэлэжьагъэх муниципаль-нэ образование «Къалэу Мые-къуапэ» политическэ партие-хэм ыкыи общественнэ организацехэм зэпхыныгъэ адь-риялэнхэмкэ иотдел ишащэу Владимира Алтунина, къелэцыкылхэм яфтыныгъэхэр къеуху-мэгъенхэмкэ Адыгэим и Уполномоченнэу Александра Иваши-ны, «Аргументы и факты — Адыгэ» зыфиорэ гъэзетым ижурналистэу Карины Кадие-

вар, Урысые Народнэ фронтны ишъольыр къутамэу Адыгэ Республика щынэм итхам-тэгэй Адриан Лелюк, АР-м псауныгъэр къеухумэ-гъэнхэмкэ иминистрэ иапэрэ гудзэу Галина Савенковар, нэмыххэри.

Мы гумэкыгъор зэхсыгъом къышалэтнын фэзыщаагъэхэр тэзхэт ильэсийн имэлтильфэгъу мазэ бэдэжшагъэу тиреспубликэ щызэрхьагъэр ары.

Ильэси 3 зыныбжь Маргарита Соломеевам операцие хыльэ Германием щыфашын фаеу, ащ пэухьащт ахьщэр ригъекүн зымылъэкыре тыр Iэпилэгъу лъыхью цыфхэм къяолагъ. Ар зэрэхтэгэх тхва-пэхэр остановкэхэм атыригъэлкагъэх, общественнэ транс-портын исхэм яльэущыгъ, тучанхэм къялаххэхэрэм ахь-щэ къыфырадзэнэу ящикхэр ачилгэеуагъэх, Интернеткээ зэрэххан алъэкыишт шүүшэ фондхэр къыззүүхыгъях. Къиншо хэфэгъэ тыр зымы-уумысигъэп. Шылпкъэ, уисабай сымаджэ зыхыкъэ, амалэу щынэм зекиэми уяусэцт. Ар дэгью къызгурьорэ цыф-

ративнэ пшъэдэкыржь тыральхъагъ, нэужым ащ республика къыбгынагъ.

— Степановыим фэгъэхыгъэ къэбар горэхэр тээклэлтийэх, ау зэрифэшьуашэу, хэбзэгъе-уцуугъэм диштэу дгээпшынэн амал фэдгъотыгъэп, — кылыагъ Урысыем хэгъэту клоц Iофхэмкэ и Министерствэ и Мыекъопэ отдел ишащэу, по-лицием иполковникэ Эдуард Кобзарь. — Полицием ио-фышэхэр хэбзэнчьеу дэзекуя-гъэхэ фэдэу зэрхэгъэ дэо тхыль ежь прокуратурэм нэ-ужым ыгъэхыгъ.

Нахь класэу Степановым ехылпэгъэ юф хэбзэхуумэ-кло кулыкъухэм кыззэуахыгъ. Тиреспубликэ имызакью, нэ-мыкэ шыольырхэм аышпсэу-ре цыфхэр бэдэжшагъэм ыгъэ-пцэнхэ ыльэкыгъ. Джыре уах-тэ ащ фэгъэхыгъэ зэхэфын-хэр maklo.

— Унэ тучаным лъэу ящик чагъэуцаагъэмэ, хэбзэхуумэ-кло кулыкъум ар чагыгъэхы-жынэу фитынгъэ илэп, — кылыагъ Эдуард Кобзарь. — Мыщ фэдэ бэдэжшагъэхэр зэрамыхханым пае цыфхэм яхьщэ зыфагъакорэм нахь гүнэ лъяфын фае.

Зыгорэм Iэпилэту фэху зы-шоийтор амыгъэпцэнным пае имылкуу зыфигъэхырэм пыль къэбарыр тэрэзэу зэхибы фаеу Народнэ фронтны изэ-хэсигъо кынчыгаагъ. Шуши-фондэу щынэм нахь игъекто-гъэу зэрэгшэшэн, ахэм яо-фын эзэрэхашэрэм лыгылэн-хэ фае.

Сымаджэхэм яшыагъэ языгъэкынэу фэе цыфхэм со-циальнэ кулыкъухэм зафа-гъазэмэ нахьшы. Iэпилэту анахъэу зищыкагъэхэм ахэр ашыгъуазэх, — къеухым игу-щыэ къыщыхигъэшыгъ Ана-толий Лелюк.

Зэхэсигъом изэфхысыжь-хэр гулчэ штабэу Москва дэ-тый Народнэ фронтны фигъэхыщых. Хэбзэгъэуцугъэу щы-нэмэ зэхъокынгъэхэр ялэн-хэм ахэр Iеубытыпэ фэхуунхэ альэкыишт.

Гъонэжьыкъо Сэтэнай.

ПШЭМЭ, КЫПШХАПЭЖЬЫЩТ

Псыми уешъон плъэкын фае

«Сыда ащ къинэу хэлъыр, хэта псым узэрешьошт шыкыр зымышэрэр?» — шыхэм лъэтемытэу къехъэ. Ау аши узэрешьоштын, къызэрчэйкырэм-кэ, шэпхэхэхэр илэх, ахэр пшэхэу, уары-гъуазэмэ, псауныгъэмкэ федэу щыт.

Мединин шлэнгъэ алэк-и-мьльми, Iэзэн амал зиэхэм, врачхэм ашыцыбэми зэралтын-тэрэмкэ, пчэдэхжын укызэ-рэуцыхыгъэм тэзэу — псы стэчан, пчыхъэм, угъольыжын-ным ыпэккэ, зы стэчан, ма-фэм — ушхэнкэ сыхбатны-къо щынэу — зы псы стэчан ишшүн фае. Сыда ащ мэхъя-нэу илэу ахэм къыхагъэшы-рэр? Апэрэмкэ, пчэдэхжын ишшүрэ псым псынкэу чын-ер птырэгъэу, пчыхъэм — угъельхэхаты, пшхыгъэ гъомылапхъэр нахь дэгью, нахь Iашхэхэ «егъэжъожы» ыкыи пкыуачэ зыпкъя рэгъэуцожы. Ушхэнкэ сыхбатныкъо илэу псы стэчаным узшьоккэ, ыпэ-кэ бгъэфедэгъэ гъомылап-хъэм щынэу нэгъум къина-

Гүшүнэм пае, ушхэнкэ ыпэ-кэ такъик 30 — 40 илэу миэрысэе сок горэм уешъуа-гъэу щытмэ, псыр ахэм ах-пкэхжынир ишыкагъэхъэп.

Зы упчэ иджэуапкэ на-роднэ медицинэр зиэху-бытыпэ Iазэхэм врачхэм яеплэхээ зэтекы: узыхахэ-рэм ыуж псы уешъон фая, хъауми имышыкагъа? Уешъо-нэу щытмэ, сид фэдиз уахъта тешэн фаер, гущы-

иэм пае, щай стэчан ишшүнэм фэш?

Iазэхэм янахьбэм ащ фэ-гъэхыгъэу къало: узыхахэ-рэм лъыхытэу сид фэдэрэ пси уешъо хъуштэп! Ау сидигъу, сид юфыгъуу псауныгъэмкэ нахь федэр, нахьшур къы-дэлтийтэн зэрэфаем медици-нэ шлэнгъэ зиэхэм къыкагъэтхы. Ахэм къызэралорэм-кэ, гъомылапхъэрэу пшхыгъэр щыбжжийкэ стыригъэу е тхуу-

бэ хэлъыгъэу (гүшүнэм пае, пловыр), е гүшьэу щытгэ-мэ (халыгъур), щай утешъу-хажымэ иягъэ къэкоштэп (къэкирэ уцхэм ашыц зыхэ-гъэжжукыгъэ щаир нахь федэу альти). Ары паклошь, псы стыр къодье уешъомэ хъу-щтэу альти специалистхэм. Ау шхын къызэрэхырэу псы теп-шхъуажхынир имышыкагъэу ахэм alo. Мыщ дэжым этлани медикхэм къыхагъэшы: уфэе дэдэмэ, ушхэ пэтээ псы тээкли уешъоми хъушт, гъомылапхъэрэу бгъэфедэрэм щынэ фэдэу. Ау ащ ыуж псым уешъонымкэ тээкли зыпэжэн фае: пхъэ-шхъэ-мышьхэхэм ауж — сыхбатныкъо фэдиз, крахмал зыхэлъ гъомылапхъэрэу пшхыгъэмэ — зы сыхбат-сыхбатиту, бэл-локы къызэрэхырэу уланэ тетигъэхэмэ — сыхбатрэ ны-къорэ-сыхбатиту төбтэшэн фаеу медикхэм alo.

Мыхэм анэмкырэ уахтэ-хэм псы узэрешьоштынкэ шапхъэр щынэп, хэти зыфаем фэдиз ришун фаеу Iазэхэм, врачхэм къало, анахъэу гъэ-мэфэ мафхэм псым псаун-гъэмкэ мэхъянэнхо илшь.

(Тикорр.)

Гъогухэм атекIуадэрэм ипчъагъэ нахьыбэ хъугъэ

2016-рэ ильэсүм иапэрэ мэзи 6-у пыкыгъэм Йофэу ашлагъэр зыщызэфахьысыжыгъэ ыкын тапекиэ шийэрэлтээ зыфагъэуцужыхэрэм афэгъэхыгъэ пресс-конференции АР-м хэгъэгүү клоцын Йофхэмкиэ иминистрэу, генерал-майорэу Александр Речицкэм джырэблагъэ къытыгъ.

Пэублэм УФ-м хэгъэгу клоц
лофхэмкээ игупчэ аппарат илпү-
клохэм инспекторскэ упплэкун-
хэр республикэм зэрэштырахэ-
клоцыгъэхэр ведомствэмкээ
пшьэдэкыжь ин зыпыль едзы-
гьоу зэрэштыр А. Речицкэм
кыкыгъэтхыгъ. Ашт кызыэри-
луагъэмкээ, инспекторхэм упплэ-
кунэу ашыгъэхэмкээ мы аужыр-
э ильэсийнх къулыкъум лофт
зеришлагъэм уигъэрээнэу щыт.
Ар зишшушлагъэу министрэм
ыльтытэрэв ведомствэм илофы-
шлэхэр, хэбзэухъумэкло къулы-
къушлэхэр, Адыгейим ихыхыкум
ыкыкни ихэбзэ къулыкъухэр арых.

Нэмэйк шьольырхэм ялтытыль эмэ, тиреспубликэ рэхьтагыгээ иль, зыщыбырсыр ыкчи ёзэпкэ зэгурымыногыгээ зэрэлтийн шьольырхэм Адыгэгир зыкчи хахьэрэп, аш непэ ургушхоногу щыт. Ареу щытми, яоффшэн эпэдэлэл ашырэп, бзэджэшалыау зэрахъэхэрээр нахь макэ шыгыэним икью дэлжээх.

Нэүжким мы ильэсэым имээзийн эу пыкыгыэм бзэджэшлагьэу зэрахъягъэхэр зыфэдэхэм ягуутыышыгь А. Речицкэм. УФ-мийн Кыбылэ федеральна шьольырым бзэджэшлагьэу ашызээхахъэхэрэм япчагьэ елтытыль эмэ, Адыгэим мы пчагьэрэц цыбэдэдэу пфэлощтэп. Адыгэгир щыпсэурэ нэбгырэ миний 00-м тельтигатагьэу бзэджэшлагьэе 15-рэ зэрахъягьэу мэхьү, Урынчын штээрэвэрийн пштэмэ, а пчагьэр 795-рэ, Кыбылэ федеральна шьольырымынкээ — 744-рэ мэхьү. Непэрэ мафэм ехүулэү

анаах гүмэктэй
гүаабэ кызылпы
кырэ бзэджэштэй
гъэу зэрхэжээрэм
ащыц гъэпциагын
хэльэу зэкъодзан
клохэм банк карты
точкхэу цыфхэм
агъэфедэхэрэм
ахьщэ зэраратын
гъукырэр. Мын
льэнхытомкэ бзэд
лжаашхэм якъын

Джащ фәдэу экономикәм епхыгъэ бзэджэшлагъэу зэрахь-хэрэм, общественэ рэхъятынгъэр ыкы цыфхэр бэу зыхэлжэхэрэ һофтхъабзэхэм правопорядкэр ашыухумгэйнэмкэ ведомствэм һофэу ышлагъэхэр пресс-конференцием щызэфа-хысыжыгъэх. Анахэу министрээр кызызыщуцгъэр гьогуры-клоныр щынэгэйнчэйнэмкэ полицием икуулыкьушлэхэм яофшэн арь. Мы лъэнэйкъомкэ сыйд фэдизэу һофшэныр агъэльтэшгъэми, һофхэм язытет

кэ, гъогурыкъоныр щынэгъон-
чъэнымкэ ыкы нэмыйк! Йофы-
гъохэмккі гумэккыгъоу щылехэр
икъоу зэшлхыхъэ хъунхэм фэш!
хэбзэ къулыкъухэр ыкы об-
щественностир зэгүсэхэу, алэ
зэклэдэзагъэу мы йофым къы-
хэлэжъэнхэ фае.

Джащ фәдэу Адыгейим иполицие иподразделениехэу республикэм пэүдэзыгъэ чыпэхэм къулыхкъур ашызыыххээрэм яювшэн министрэм осэшү кыфишыгъ.

Кіеүхым А. Речицкэм тапэкэл хәгъэгээр клоң 1оофхэмкіә и Министерствэ 1оофшіән шуугъэ кыйтэу зэрээхийщэлт, анахьэу ана1э зытырагъэтышт лъэнти-къохэр кыргъэнэфагъэх. Ахэм аышш щынэгъончьяга1эр къэгъэ-гүнэгъэныр ык1и тхъамыклагъом хәффэгъэ цыфхэм хабзэм диштэу яш1оигъоныгъэхэр къэухуумэ-гъэнхэр, хэдзынэу щынэштхэм зафэгъэхвазырыгъэныр, Мые-къопэ районным итуристическэ кластер хэхъоныгъэхэр ышын-хэмкіә 1епынэгъу фэхъугъэныр.

Нэүжым журналистхэм яуп-

Чэлхэм министрэм джэуап игъя-
котыгъэхэр къаритыжыгъяэх.
Ахэр автоеджапчэлхэм зэраачын-
рагъеджэрэ шыкчэхэм, полици-
ем иккулыкьушчэхэр социальнуу
кызызраухымэхэрэм, уголовнэ
лоф зырызхэм язэхэфын зэ-
рэклорэм афэгъэхыгъягъяэх.

А. Речицкэм зэрилъытэрэм-

ТИЧЫНПЭГҮҮХЭР

ШІЭНЫГЪЭЛЭЖЬ ЦІЭРЫIУ, ІофшІЭНЫМ ИЗЭХЭЩЭКІОШХУ

Адыгэ лъэпкъым ыльапсэ хетт цивилизацием къышежье. Непи адыгэхэр къызытек Йыгъэ лъэпкъым ишэн дэгъухэр къыхэнагъэх. Ахэм гушхъэ-байныгъэ кючIешхо ахэль, актылышХох, ЙофшIэ-ным фаблэх, культурэшхо яI. Ежь ихъакь хэмъильэу ипчъагъэкIэ макIэ хъугъэ адыгэ лъэпкъым дунаим щызельашэрэ цыфхэр къыхэкIыгъэх.

Ахэм ашыц техническэ шэ-
ныгъэхэмкэ докторэу, акаде-
микэу Гүйкэлэл Юрэ Хъаджы-
бирам ыкъор. Ар Адыгейим имы-
закъо зэрэ Урысыеу ианахь
шэныгъэлэжышхохэм ашыц,
ау гухэк нахь мышэми, ар
зышээрэр ежь исэнэхъатэгъу-
хэр ары нынээл.

Гъуклэлт Юрэ 1936-рэ ильтэсүм бэдзэогүм и 19-м Адыгэ автоном хэхүмкэлтэй куудажэу Кошхаблэ кыышыхууг. Гурьт еджэлтэй ужым Урысын ахаан мэхьянэ зыщыратырэ ашшээрэ еджаплэхэм ашыщэу Москва дэт инженернэ-физический институтын (МИФИ) чахьэ. 1960-рэ ильтэсүм дэгүү дэдэү кьеухы, инженер-физике ашт кычэлэхий. Институт ужым инженер-технологи ригъажын, заводынхом итэхнолог шхьхяаэ нэсэү эзкэлтэй сэнэхваткэлтэй льэоянхэр ыкучьэх. Заводын цылэжьеэрэ цыфхэм шхьхяэлтэй фэшхо кыфашын штыг, электроннэ техникэм ыльэнхоктэй зисэнххват хэшүүн.

Къэбэртэе-Бэлькъарым Урысы-емкіе зыфедэ къэмыхуғъэ промышленнэ предприятие щашы. Зисэнхъат хәшүйкүшко физиэ инженер-техническэ йофышлэхэр къагъэхъазырх, Къэбэртэе-Бэлькъарым щыпсэурэ нэбгырэ мин 19-мэ йофшлэпэ чыплэхэр а заводым щагъотых. Мы объединениер электроннэ промышленностым ыльэнныкъоклэ анах мэхъанэшко зинэ йофшланлэхэм аащыыгъ. Объединение «Элькорым» Къэбэртэе-Бэлькъарым къыштыдагъэкырыэ промышленнэ продукцием ызыншанэ къышашынштыгъ.

шанын кыышташтыгы б.

1985-рэе ильясым Гүккәл! Юрэ Главакым ишаацу Москва ашэжкы, СССР-м илэлектроннэ и Көбэрлэхээ бо премиэ кышига гээшьвуашэ ыкли Урысые Федерации иминистрэхэм я Совет наукэмрэ техникимрэ альээ

промышленность и Министерство и коплегие хагъа хьэ. 1986-рэ ильэсүм докторскэ диссертациер къегъашыгкъэжьи. Ильэсүбэй тоф зишлагъэм къыклоц зэрэзхэжэцко лазэм имызакъо, электроникэм ылъэнүүкъокэ анахь шлэнгэгэлэжь цэргийхэм ашыщэу зыкъегъэльягьо. Аш научнэ тофшигээ 70-м ехъу, изобретение 46-рэ, лазернэ техникэмкэ монографиие пчагъэ ил. Монографиен «Лазерная технология интегральных схем» зыфиорэр лазернэ техникэм ылъэнүүкъокэ анахь тофшигээшху щыгэхэм ашыщ. Шлэнгэгэлэжьим илажьэп, ежыркэ тхъамыглагъу нахь я 90-рэ охьтэ къинхэм ильэсүбэхэм къаклоц ежэ зэхищэгээ электроннэ производствэр зэрэзхэгъязыгъэр.

ствар зэрээхэй вээл вэр.
1992-рэ ильясым Нобель ипремие и Лауреатэу, академикэй А.М. Прохоровым къызэригъельтэгъягъэм теткэ, Гүкілэл Юрэ инженер шлэнэгъэхэмкэ Урысые Академием иакадемикэй хадзы. Къэралыгъом мызэу, мытлоу аш игъэхъагъэхэр орденхэмрэ медальхэмрэкэ хигъэунэфыкыгъяэх. 1989-рэ ильясым аш СССР-ми Къэралыгъо премие къыфа-

ныкъоктэ и Къэралыгъо премие 2005-рэ ильясым къыраты. Шыныгъэлэжым инаучнэ степенхэри, цэ лъаптэхэри, мэхъанэ зиэ 1энэтлэшхуу илагъэхэри ежь илофшэнктэ, иакыылкылэхъыгъэх, пшъэрэлльэу зыфигъэуцужырэм шооктимылэу зэрэфакторэм, хэгъэгум штыпкъэнэгъэу фырилэм къаклэхъягъэх.

Зәкімкіл ильес 40-рә Гүзірдің 40-жылдық мемлекеттік премиясын жеңді. Аның жаңы атасы – Амангельды Ермеков. Аның ата-бабасы – Еркін Сабирович Ермеков және Амангельды Ермековтың ата-бабасы – Амангельды Ермеков.

шагъэх.
Юрэ унэгьо дахэ ышлагъ, аш осэшхо фөшүү ыкли кьеэгэгүүнэ. Пшээштүүрэ пхьорэльфи 4-рэ ил. Непэ кызыыхуугъэр ильэс 80 зэрэхтүүрэд ыктуячлэ изэу, иакыл зэтетэу хөгжүүнэ-тэй.

Шыкылардын көмүр айрымдарынан тараба берилген. Бирок ошондай тарабада көмүр айрымдарынан тараба берилген. Бирок ошондай тарабада көмүр айрымдарынан тараба берилген.

**ШъяэкІэфэшхо кыпфэ-
зышырэ ДАУР Борис.
Москва.**

ШЪХЪЭЛЭХЬО Абу

Хэхэс адыгэхэм ялъэпкъ художественэ псалъ

(Къызыкъэльыкъорэр
бэдээгъум и 13-м
къыдэкигъэ номерым ит.)

Сэлым Хафэр 1516-рэ ильэсүм заокт Египет къызеклум, Къаншъаугъур ильэс 75-рэ нынбжыгъ. Ары нахь мышэми, пыим пхашау пэгъокыгъ, идзэхэм щысэтхыхыгъ афэхью, щыни ышышэу, шышхъэмьгаазу, псэемыблэжьэу зэуаць. Зипчаягъекэ къябэкыре пыир, чанэрэми фызэмэпльэкыжхэу, ыпектэ кыльыштыгъ, ау адигэхэри къызаклощтыгъехэп, хадэгъур аштээ, пыйлэшыр зэтараажэштыгъ.

Мы зэошхом ихъуягъэшагъэхэр, аш къеухуу фэхъуягъэр къагъэльгъауу гыбызьш кытлынысыжыгъ. Ахэр «Адигэ пачхъэмэ ягъыбз», «Къаншъаугъур игъыбз», «Тумэнбэй игъыбз» зыфиохэрар арых. Алэрэр — пылбэ ордэдэу, мыдьритлур зэхьылгъэр ежь ац!эмэ къало нахь мышэми, орэдиими Къаншъаугъур ыц!э къахэфэ, илъыгъэ-псэемыблэжьынгъэ къыралотыкы: «Заом тыхахъэмэ, Къаншъаугъур типаци... Тызэ-къеклонти, Къаншъаугъур мэзау. Заом зыхахъекэ, асплан хабзэу мэзечь. Дзэшхом шызечьээ, щагид, хабзэу посэхъжь» — къышцело «Адигэ пачхъэмэ ягъыбз» зыфиорэм. «Типчишкоу Къаншъаугъур ышхъекэ тидзэмэ япащэу апэгъокышь, лыпсыр ыгъачаа, Хъалачыр пыим фильтю, Тыркудзэм пхашау езазэ, лэбланэу аш щыфхэйгъ», — гушхуагын хэльэу, гукэгту фабэри, гухэк! инри щызэдыхэтэу къышцело «Тумэнбэй игъыбз» зыфиорэм. Ежь Къаншъаугъур фэдэу, псэемыблэжьэу дзэклолхэри заощтыгъэх. Ау Хъалэб игубернаторыштыгъэу Къарбэчыпшыр къумалэу къыч!екыгъ. Дзэу зипашэр зэтирилажуу, иягъэ къыгъакозз, пыим итогу фызэлихъытгъ, нэужум пыим гохважыги, къыдэзау ригъэжьагь.

Къумалыгъэм имыхъур тамыгъэ едзыгъэу аш ыц!э усэм къыхэнагь: «Дээпащэу тиэр Къарбэчышь, тигъаклорэп» — къышцело аш ыц!э «Адигэ пачхъэмэ ягъыбз» зыфиорэм, «Хъалэб идээм ишшхъетэу, Хъэм фэдэу, Къарбэч ныбэкыр къумалэу пыим гохважь», — гушхуагын гохважь, нэпэнчагъэм инэлтэ-луплэу къумалым исурэт усэм исатыр къышеты. Ау аш фэдэу мамлюкхэм ахэтигъэр зырызыгъ, нахьыбэр псэемыблэжь пылхъуягъягъэх.

Адигэ мамлюкхэм псэемыблэжь банду тыркудзэм расылгагъэм кытегущыиээз, «Египет — син тысячелетий» зыфиорэм Тумэнбэй ехылгагъэр къышеты: «Лъэшэу чанэу, ыгукли шышхъэкли къоганэ имы!эу тыркумэ ар апэуцужыгъ, зэкифэнэу, зэхикъутэнхэу пыим жэхахъэштыгъэ. Ау мамлюкхэм утынэу ахыгъэм джэнджэш къахильхагъ, къыгъет!эсхагъэх. Мээз заулекэ дэшхоу Тумэнбэй эзүнгэклагъэр 1517-

рэ ильэсүм, щылэ мазэм и 22-м мацэм фэдэу бэдэдэхъурэ тыркудзэм пэгъокыгъ Каир ихэйшохъэ шынпкъэм. Мукаттам зыфиорэ бгычэм дэжь. Псэемыблэжь банду мамлюкхэм ашыгъэм зи къикыгъэп. Иаш икъоу мамлюкхэм зэрмы!эм, толхэмкэ тыркухэр къяльшэкэу зэрэштым заом къеухуу фэхъуячыр фиухэсигъ... Тумэнбэй аш игүсэхэми лыхъуяжынгъэшхо зэрэхьагь нахь мышэми, зи къикыгъэп. Мамлюкхэр гүнэм нэсэу къызэхикутагъэх, Сэлым Каир дэхьагь».

Тумэнбэй алеклэхжы, бедунхэм адэжь зыщишгэбэлэу, шьефкэ дээ ыгъуноинш ипил ичыфэу тельэр ритыжыннын пылтыгъ. Ау Сэлым Хафэм идээ ыкъуачи, ихъоршэргэ-тхагъепцыгъи Тумэнбэй икъегъотын рихылгагъ. Щынахори мылькури зэгъусэу ытупшихи, Тумэнбэй къаубитыгъ. Тумэнбэй илыхъуяжынгъэ зыфэдэр Сэлым Хафэм ешэти, шыпкагъэкэ готынэу къеуцалэмэ псаоу къыгъэнэжынэу, дээпащэ ышынэу риуи шыхъае, «Напэр сщэу, псэр сщэфыштэп» ыуи, феуцолгагъэп, Тхъэу зызылтытэжкыре Сэлым Хафэм ыпашхъэ зыщишгэцкыгъэп. Тумэнбэй ежь ицыфыгъэ напэ, ильэпкыцэ къуухумэзэ, Сэлым дэгүшгагъэ. Ар ыдэнэя дунаир зээлэ зыштэнэу хэльюм?! ыдагъэп. Итэхонгъэхь рыхъеу, Сэлым Хафэм иунашоукэ Тумэнбэй «мэлтэлтэгъум и 23-м, 1517-рэ ильэсүм къалэу Каир икъелепчэ дэхьаплэ щыпальгагь».

Лыгъэ-гушхуагъэм ымэкэзэлэши, шыхъэкло-гукъаом игыбээ гухэкли пыннэлээ сатырэм щызэдыхэлтих. «Тумэнбэир тыркуж льапцэмэ къаубит, Дээшхоу зыбуитым Сэлым щагым къыифещ, Къэмийнхаэу Сэлым щагым дэпсалъ. Шыхъэпильэ клансэр Тумэнбэим шлохадз, Клансэр дадзийн Тумэнбэир дащай» — къышгэгъыбзало пынналъэм.

Цыфыгъэ напэр... Насыпир... Ежь хэти зыфдэм ельтигъэу а гушыгъэхэм ямэхьанэ къигурэо, ишшэнэгъэ гьогу щызэпирхы, къышлэжьы... Къаншъаугъурэ Тумэнбэирэ зыфэдэхэмкэ насыпигъэр, цыфыгъэ дэхэгъэ инир ыкъиахэмэ апэгъэуцугъэу пыим зезыщгээ Къарбэч къумалыр зыфдэмкэ нэпэнчагъэр, насыпинчагъэр пынналъэм лупк!эу, нафэу къыргэгъэлэгъукых. Псэр зити, напэр зыщэфыгъэу, хадэгъур зыши, щытхуу дахэ зыпильгэу егъашэм щынэнэу къэнагъэм ыц!э къеэти. Напэр зыши псэр зыщэфыгъэм нэпэнчагъэр мыхъурэу ыц!э едзыгъэу къегъанэ. Аш фэдэу егъашэрэ гупши-

ри нахь тышылтыхъонэу. Пкэнчэуи хъуягъэп: материал зээфешхъяф заулэ къыхэдгъотагь. Аш фэд «Тумэнбэй игъыбз», «Адигэхэм Мысыр (Египет) пачхъягъэр зэрэшалыгъыгъэр», «Мысыр (Египет) щылэ (адигэ) къэралыгъор», нэмыкхэри. Наурэ Ибрахимэ иархив зы тхъэп гъэшэгъон къыхэдгъотагь ышхъягъэ — урыссыбээкэ, ычэгъкэ арапыбээкэ тхъгъэу. Тури ежь Ибрахимэ иархив ытхъыгъ, аш къегъэнэф арапыбээри урыссыбээри зэришэштыгъэхэр. Тхъапэм ыкыби урыссыбээкэ тетхагь: «Мыр аужыра Мысыр султанау Къаншъаугъурэу быслынмэн лытактэмкэ 922-рэ ильэсүм (26.VII.1516) тыркумэ Мардж-ад-Дабикы щаукыгъэм фагъэуцугъэ мыжьосынным тетхагь. Мыжьосынэр Каир дэт». Аш тетхагь текстыр инэп, ау ылпкагы гуфэбагы хэль, зыпсэ емьблэжъэу шхъяфитныгъэ бандэ зышырэм хэмийк!екын лъэуж къызэригъянэрэм инепээлл сауъэтэйм тетхагъэр: «Мы цыфын ынэгу нурэр къык!ихэу дахэ. Нэпцитлур чыжэу зэпэудзыгъ. ынэгу ихъгъ, ыбгъэ зеубгъу. ыбгъ ишшэгъэу лы лъэпэлъаг. Плэ-иубгъу. Лыпцэхэр лъэшхэй. Къоданэ, къоч!э лъэш хэль. Адигэ шуашекэ фэлагъэ. Шыпкэлгээ дахэм щэбзашэу рэбьи. Иши ыбгъэ шуумбэй, ыбгъ пысгъо, шы ишшэгъэ лъаг. Ильэагъэ метрить».

Джыри зы щысэ: апэрэ ептыгъомкэ, мамлюк темэ илэми уемыгүцэфэнэу зы усэ горэм ыц!э тинаэ тетидзагь: «Адигэ щыу шыищим яорэд». Текстым тептэлымэ, цэр шхъяфы нахь, усэр зэхъылгагъэр адыгэ пачхъягъэу Мысыр щылаагъэр ары. Текстым къетхагь: «Зыусыгъэр сш!эрэп, къээзтихъягъэри сш!эрэп. Зытхыжыгъэр Клубэ Щэбан. Краснодар». Зытыритхъягъыгъэ текстыри игъусэп, зыщитхыжыгъэ уахьтэри къетхагъэр. (Джыри къык!екыгъоцт).

● ЗЭКЬОШНЫГЪЭМ ИГЬОГУХЭМРЭ ГЬАШПЭМРЭ

Гъешэ гьогоу кыкыгъэр маклэми, ишшашагъеки, лыгъэу зерихъагъэмки Шэуджэн Муратэ льэуж хэхыгъэ кыгъэнагъ. Кьош Абхазым ишхъафитныгъэ фэбанээз, лыхъужъэу фэхыгъэ нарт хульфыгъэр зэрэнбжыкэу нэгум кэт. Илахылхэм, иныбджэгъухэм, зэо-машом кыдыхэтгъехэм ягукуэкыжхэр жы хуухэрэп.

ЛЫХЪУЖЫР ГУШХЭМ ЛЪЭСЫ

Ильэс 24-кэ узеклэбэжьма, Абхазым изыгъэспэсэфыпэхэр дунаим щыцэрыуагъэх, анахь дахэхэм ахалтытэштигъэх. Сыхум, Гагрэ, Очамчири, фэшхъафхэм гъэмэфэ уахътэр ашагъакло аштоигъоу цыфхэр къэбархэм аклэупчэштигъэх. Ау Ходэ Адам, Шэуджэн Мурат, нэмыкэ адигэ калэхэр хуугъэ-

— Ядэжь сирингэблагъи, Мыекуапэ щыпсээрэ апэрэ адигэ унагьоу сыйхэхъэгъяэр Шэуджэнхэр ары. Муратэ шылынкъягъэ хэлтыгъ, ыгу цыфышуухэм, ныбджэгъухэм афызэуухыгъагъ. 1980-рэ ильэсхэм хэгъегүхэм зашыгъэспэсэфынэр, зеклюкноир 1980-хыгъагъ. Мурат купым хэтэу Сирием къаклуи, ты-

Шэуджэн Мурат.

Ростов-на-Дону тыщизэдеджээ, льэпкэ зэфыщытыкэхэм апышагъяэр зэрэспэсэштигъэм тигъэгүшхощтыгъ. Зэлъэпкээгүхэм афэгумэкыщтигъ, адигабзэм игъэфедэн мэхъэнэ ин ритищтигъ. Мыекуапэ тыкъэклюжыгъяу, псеольшэулоф тшэштигъ. А ильэсхэм урьиси, ермэли,

сыр Грузиим иулашыгъэ купхэм заокэ апэуцугъагъ. А. Хуадэр лыхъужъэу зэрэфхыгъэ шыкылэр Мусэ кытфилотэжыгъагъ.

Аужырэ НЭПЛЭГҮҮР

— Шэуджэн Мурат, Мыко Аслын, Мамый Адам, Хъабэху Аслынчэрий, нэмыкэхэри тигъусэхэу зы отделением тыхэтэй, — заам инэкубгъохэм тащегэгүүзэ Бэгушшэ Адамэ. — Сыхум ивокзал нэфшагъом ехуулзэу тынэсэгт. Гьогур тэрээзэу зэрэтымышэрэм кыхэхкэу, тэклү тыгүжогъагъ. Унэ льханчэу щытхэм грузин дзэктолхэр ачлэхэу кычлэгыгъ. Ухьтэр агъэлтапээз тиклалэхэм ухумэн тофыгъохэр зэрхъагъэх, пытаплэхэр кыхагъигъэх. Такыкь 15 фэдизэ зэпэуцужыгъэ льэнэхэхэр яшакэлэ зээзэагъэх, щэ-гынхэр эзтирапхъенклагъэх. Шэуджэн Муратэ хыльдэв кызыгаузэ, лылэр эзэркэччырэр, плтыр-стрым хэтиэ кичладжэ зэрхэхурэр тлэгүүгъэ. Тидэктолхэр 1980-хыгъээ Муратэ зэуаплэм кырахыгъ, ау тиньбджэгъу ыльякью атеуцожынэу амал иэжыгъэп...

Улапэ щапуугъэ Мыкьо Аслынни вокзалим щифхэгъигъ. Тидэктолхэм щэ-гынхэр аухыщтигъэх, пыним танхэмкэ, нэмыкэ яшэхэмкэ машом кынжэштигъ. Заар лыкыуатэштигъ...

АГЬЭЛЬАПЭ

Шэуджэн Мурат янэу Нурынгэ нэпсыр къехызэ кытфилотэйэ къэбархэр тхиль шыхаф шыгъэн фэе. Непэ кыхэдгээштигъэрэ Муратэ гуки, псэкли льэпкхэм язэлхынгэе игъэптигъ, адигабзэм игъэлэпэн зэралылтагъэр ары. Усэу ытхыгъэр маклэп. Уяджээ, ашыщуу кыхэпхыщтыр умышшэу иккэрикэу тхигъэхэм къафэогъээжы.

Тиньдэлтэлбээ тшыгыупшэжынэу,

Адигэр клоудыжынэу сшошьы хуурэл.

Тишин-хабзэхэр щымызжынхэу,

Тыунэхьунэу сэ сшошьы хуурэл.

Шэуджэн Муратэ фэгэхыгъэ тхылзэу 1998-рэ ильэсийн Мыекуапэ кынжэдэгыгъэр Урсынгэмитхаклохэм я Союз хэтэу Дэрбэ Тимур зэригэфагъ. Гукээхэхэхэр, усэхэр, орэдым хэльгүүшгэхэр гум кыльзээхэх. Уяджэ зыхыкэ, Шэуджэн Муратэ зэрхэбзагъэу, шыбэу пчээр кытухынныш, зыгорэ кынуоштуу кынжэхь.

Кошхабэлэ игурыт еджапэу М. Шэуджэнээ зынчдэжагъэм ыцэфаусыгъ, Абхазым лыхъужъыр шашэ. Ныбджэгъоу кынжогъэхэм агъэлтапэ. М. Шэуджэнээ кытхэтгэштигъэмэ, мы мафэхэм ынныжь ильэс 60 хуущыгъэ. Лыхъужынм пцэшшашэр кытэфи ыгу кынжэуцугъэми, непи ишшашагъэхэмкэ кытхэт. Ныбжыкэхэм щисэ афэхь. Кошбэе Пшымафэ кынжэрихыгъэу, адигэ калэмэ псэемыблэжьэу ахъяз чыгум апсанхалхыагъ.

Лыхъужынгъээр жын хуурэл. Кьош Абхазыр мамырэу непэ мэпсэу. Зэкъошныгъэм игъогуухэр къэзыухумэгъэ дзэктолхэм яшытхуу гашшэм шытэло.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Зэхэзыщагъэр
ыкыи кыздэзыгъэ
гыкырэр:
Адыгэ Республика
кэм лъэпкэ
Иофхэмкэ, Иэкыб
къэралхэм ашып
псэурэ тильэп
къэгъухэм адиряи
зэпхынгъэхэмкэ
ыкыи къэбар
жъугъэм иамалхэмкэ
и Комитет
Адрессыр: ур. Кре
стянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыиэр:
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приимнэр:
52-16-79,
редактор шхъялэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр
пшьэдэкыржэ зыхырэ
секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхытыв
гыр:
Урсынгэ Федорицем
хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ
ыкыи зэлтын-
Иэсикэ амалхэмкэ и
Министерствэ и
Темир-Кавказ
чыпэ гъэорышил, зэраушихытыв
тэгээ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэктолхэм
пчэагъэр
3927
Индексхэр
52161
52162
Зак. 410

Хэутынм
узынгъэхэнэу щит
уахтэр
Сыхытэр 18.00
Зынчдэхэнэх
уахтэр
Сыхытэр 18.00

Редактор
шхъялэм иапэрэ
гуадзэр

Дэрбэ Т. И.
Редактор
шхъялэм иапэрэ
гуадзэр

Мэшлэкъо С. А.
Пшьэдэкыржэ
зыхырэ
секретарыр
Гъогъо
З. Х.

Ростов-на-Дону щызэдеджэгъэ калэхэм ашыщхэр.

шагъэхэм ашыгъозагъэх, рэхьят ялагъэп.

зэрээзукэгъяэр сцыгыупшэжырэп.

Стлашыу Бассам кынжэриотэжырэмкэ, Грузиер Абхазым заокэ зытебанэм, Шэуджэн Муратэ апэрэхэм ашыщуу Абхазым кюшт калэхэм ахэхъэгъяагъ. Бассами кьош республикэм ежьагъэхэм ахэхъан имурадыгъ, ау М. Шэуджэнэм, А. Хуадэм, нэмыкэхэм кынжадагъэп. Иэкыб къэралыгъом кынжэрикыгъээм фэш тофын политикэшко хэлтээ алтытэштигъ.

— Къэсмынгъээжынкэи хүшт, — кынжилогъяагъ машинэм зынчдэхэнэхэм Стлашыу Бассам. — Зэдэгүүшгээгээр льэгээгүүш Стлашыу Бассам. — Сыгу ытхыгъэччыыгъэми, нэшүкэлэспэлти, кынжомэ шоилгом сэгупшиасагь...

— Жыыр кынжидыкырэм зигъазэу щытагъэп, риэгэжээр тофыр гъунэм нигъэсэштигъ. Шэуджэн Муратэ зэхэщаклоу тиалгэр, — къеуатэ Стлашыу Бассам.

адыги, фэшхъафхэри купым зэдхэхтэйгъэх. Муратэ зэкэми агурыштагъигъ. Абхазым Иэпилэгэу фэхьунэу ыгогу зытхэхэм, зэньбджэгъухэм дэгьюоу ашэштигъэ автоматын ягъэфедэн зафигъэсагьэу зэрэшмынгъэгээр. ыгогу льэпкынм кынжэрихытэорэм фэш ыгогу тэхэгъагъ. Ехырэхыншагъэп, икэлэлэцкылхэр зэрэгхыщтыр зэхихызэе унэм кынжигъяагъ.

— Хэкужь Адам, Ацумыж Руслан, фэшхъафхэу зэдэдэгъяагъэхэм ялтлыкэхэм кынжэдэгырэп калэхэр Ростов-на-Дону щынгээзэ ныбджэгъэу зэрээзфэхуягъэхэр ары, — кынтиуагъ Абхазым ишхъафитныгъэ фэзэуагъэхэм ашыщуу Къуиже Къэпллан. — Зээфэс Мусэрэ Шэуджэн Муратэрэ язэфынгъыкэхэр спортын щыпьтагъэх, апэрэ купхэм ахэтхэу Абхазым кюгэе калэхэм ашыщтигъэх. Ходэ Адам зипэшэ дзэктолхэм ахэтэу М. Зэфэ-

1992-рэ ильэсийн, шынхъээ мазэм и 14-м Грузиим иулашыгъэ купхэр заокэ Абхазым ичигу ихъагъэх. Шэуджэн Муратэ зэхэшэн тофыгъохэм афежъяагъ.

— Сирием сыкынхъуугъ, псеольшээ седжэнэу Ростов-на-Дону сыкъяуяа Шэуджэн Муратэ нэйасэ сиғэхъуяагъ.

— Сирием сыкынхъуугъ, псеольшээ седжэнэу Ростов-на-Дону сыкъяуяа Шэуджэн Муратэ нэйасэ сиғэхъуяагъ.

